

301F

کد کنترل

301

F

آزمون (نیمه متمرکز) ورود به دوره های دکتری - سال ۱۴۰۲

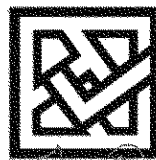
دفترچه شماره (۱)

صبح پنجشنبه

۱۴۰۱/۱۲/۱۱

«اگر دانشگاه اصلاح شود، مملکت اصلاح می شود.»

امام خمینی (ره)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

زبان و ادبیات فارسی (کد ۲۱۰۱)

زمان پاسخ گویی: ۱۰۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی: - کلیات ادبی (تاریخ ادبیات، دستور، عروض و قافیه، نقد و نظریه های ادبی معاصر) - متون نظم و نثر - زبان عربی - متون نظم - متون نثر - بلاغت	۸۰	۱	۸۰

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود.

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول زیر، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب با شماره داوطلبی با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخنامه و دفترچه سؤالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی جلد دفترچه سؤالات و پایین پاسخنامه را تأیید می‌نمایم.

امضا:

مجموعه دروس تخصصی (کلیات ادبی (تاریخ ادبیات، دستور، عروض و قافیه، نقد و نظریه‌های ادبی معاصر) - متون نظم و نثر - زبان عربی - متون نظم - متون نثر - بلاغت):

۱- اعراب کلمات مشخص شده به ترتیب در کدام گزینه درست است؟

«سَيَمْسُخُ الزَّمانَ خَلِيفَةُ الزَّمانِ، وَ تَنْتَهِي حَيَاتُهُ كَأَيِّ بَهْلوان...»

- (۱) الزَّمانُ، خَلِيفَةُ، حَيَاتُهُ (۲) الزَّمانُ، خَلِيفَةُ، حَيَاتُهُ
(۳) الزَّمانُ، خَلِيفَةُ، حَيَاتُهُ (۴) الزَّمانُ، خَلِيفَةُ، حَيَاتُهُ

۲- اعراب کلمات مشخص شده در کدام گزینه درست است؟

- (۱) حَنْظَلًا صِرْتُ، مذاقِي قاتِلٌ (خبر صيرت)
(۲) كُلُّ ما أَمْلِكُهُ اليَوْمَ انتَظَارٌ (مفعول به برای أَمْلِكُهُ)
(۳) لَطْمَةً تَهْوِي عَلَى وَجْهِ الرَّحام (فاعل مقدم برای فعل تَهْوِي)
(۴) أَحالُوا فِي عُرُوقِي الدَّمَّ غَسَلِيناً وَ قار (فاعل برای فعل أَحالُوا)

۳- در کدام گزینه «بدل اشتمال» به کار رفته است؟

- (۱) لَا يَطْبَعُونَ وَ لَا يُبْشِرُونَ فِعَالُهُمْ
(۲) بَلَّغْنَا السَّمَاءَ مَجْدُنَا وَ سَنَاءَنَا
(۳) وَ ما صفا لامرِيءٍ عَيْشٌ يُسَرُّ بِهِ
(۴) ذوالجهل يَفْعَلُ ما ذُو العَقْلِ فاعِلُهُ

۴- ساخت صرفی کلمات مشخص شده در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) وجود او و جود جوادا رهان
(۲) ذات او و ثبات رضیعا لبان
(۳) جمع بین صناعتی النظم و النثر تعذر دارد.
(۴) بزودی بی‌انتظار مقضی الاوطار مراجعت می‌نموده است.

۵- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) أَشْهَرُ آثاره حیاة الحیوان الکبری رَتَّبَتْ فیهِ اسماء الحیوانات (الجاحظ)
(۲) کتاب فی علم الهیئة و عنوانه عجائب المخلوقات و غرائب الموجودات (الدمیری)
(۳) و من أشهر آثاره المواعظ و الاعتبار فی ذکر الخطی و الآثار المعروف بِخُطِّط (المقريزي)
(۴) وَفَيَاتُ الاعيان و ابناء انباء الزمان، کتاب يَصْنَمُنْ تراجم المشهورين من رجال الأدب و العمل (ابن شاکر)

- ۶- عبارت زیر، در وصف کیست؟
«كان عالماً عبقرياً مثزناً للتفكير، دقيق الملاحظات النفسية و السياسية تفرد بما ابتكره من فلسفة الاجتماع و فلسفة التاريخ»
(۱) ابن خلدون (۲) ابن عبد ربّه (۳) ابن خلکان (۴) ابن اثیر
- ۷- عبارت زیر در وصف کدام شاعر و نویسنده مهجر است؟
«هاجر صبيّاً الى الولايات المتحدة و هناك مارس الرسم و أنتجَ مُعظَمَ شعره و نثره»
(۱) می زیاده (۲) سامی البارودی (۳) ایلیا ابوماضی (۴) جبران خلیل جبران
- ۸- با توجه به بیت زیر، کدام گزینه درست است؟
وَقَدْ أَغْتَدَى، وَ الطَّيْرُ فِي وَكُنَاتِهَا
بِمُنْجَرِدٍ، قَبْدِ الْأَوَابِدِ، هَيْكَلِ
(۱) أَغْتَدَى: أَذْهَبَ بَاكراً
(۲) هَيْكَلُ: الْحَجَرُ الْعَظِيمُ
(۳) أَوَابِدُ: جَمْعُ أَبَدٍ، الْفَرْسُ الْقَصِيرُ الشَّعْرَ
(۴) وَكُنَةُ الطَّيْرِ: طِيرَانُهَا
- ۹- مفهوم عبارت زیر در کدام گزینه آمده است؟
«أنا الغريق فما خوفي من البلى»
(۱) غرقه در نیل چه اندیشه کند طوفان را
(۲) غرقه گشتند و نگشتند به آب آلوده
(۳) همیشه کشتی احمق غریق طوفان است
(۴) پایاب نیست بحر غمت را و من غریق
- ۱۰- این بیت عربی با کدام عبارت مناسب دارد؟
الْم تَرَأَنَّ الْمَرْغَ تَدْوِي بِمِنْجَرِدٍ فَيَقْطَعُهَا عَمْدًا لَيْسَ لِم سَائِرِهِ
(۱) از شکسته خود مومیائی دریغ نمی باید داشت و افکنده خود را بر باید داشت.
(۲) نادانی نفس مردم را مرضی است، مرضی که از غدوای آن چاره اجتراف باید کرد.
(۳) مراد از نصرت ظالم منع اوست از ظلم؛ پس مرا از حفظ خون و مال تو چاره ای نیست.
(۴) بذل مال که به اندازه یسار نکنی نیازمندی و محتاجی ثمر دهد و سخن که نه در پایه خویش گویی از پایه بیفکند.
- ۱۱- مفهوم کدام گزینه با بیت زیر تناسب دارد؟
إِذَا أَنْتَ أَكْرَمْتَ الْكَرِيمَ مَلَكْتَهُ
وَأَنْ أَنْتَ أَكْرَمْتَ الْكَرِيمَ مَلَكْتَهُ
(۱) و مَا قَتَلَ الْأَحْرَارَ كَالْعَفْوِ عَنْهُمْ
(۲) فَإِنِّي رَأَيْتُ الْبَحْرَ يَعْتَثِرُ بِالْفَتَى
(۳) وَ وَضَعَ النَّدَى فِي مَوْضِعِ السَّيْفِ بِالْعُلَى
(۴) وَ تُحْيِي لَهُ الْمَالَ الصَّوَارِمُ وَ الْقَنَا
- ۱۲- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟
فَلَمَّوْثٌ خَيْرٌ لِّلْفَتَى مِنْ قَعْوَدِهِ
فَقْفَرًا وَ مِنْ مَوْلَى يَدُبُّ عَقَارِيه
(۱) نشود شسته جز به بی طمع
(۲) الرِّزْقُ مَقْسُومٌ فَلَا تَرْحَلْ لَهُ
(۳) اگر مرگ خود هیچ راحت ندارد
(۴) أَذَاقَنِي زَمَنِي بَلَوَى شَرَقَتْ بِهَا

۱۳- مفهوم عبارت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«پادشاهان باید که روز جنگ و وقت نام و ننگ به عواقب کارها التفات نمایند.»

- (۱) تَخَرَّكَ بِنَا، إِمَّا لِوَاءٍ وَ مِنْبَرٍ وَ إِمَّا حُسَامٍ كَالْعَقِيقَةِ قَاضِيْبُ
- (۲) وَ لِلدَّهْرِ أَثْوَابٌ فَكُنْ فِي ثِيَابِهِ
- (۳) تُخَوِّفُنِي دُونَ الَّذِي أَمَرْتُ بِهِ
- (۴) طُمُوحُ السَّيْفِ لَا يَخْشَى إِلَهًا

۱۴- کدام گزینه درست معنی شده است؟

- (۱) انقضت مدته و حانت منيته (زمان وی سپری شد و آرزوی وی فرا رسید.)
- (۲) فلما بات الرجل بذلك المكان تيزم به (وقتی آن مرد از آن مکان دور شد، ملول شد.)
- (۳) و ابنا بني الشيخ اتعظوا بقول أبيهم و أخذوا به (پسران آن پیر وعظ پدر را بشنودند و به آن اقدام کردند.)
- (۴) إن رجلاً سلك مفازة فيها خوف من السباع (مردی به کوه بلندی نزدیک شد که ترس از ددان در آن بسیار بود.)

۱۵- ترجمه کدام عبارت درست است؟

- (۱) تَبَنَى الرَّجَاءَ عَلَى تَقْصِيرِ هَارٍ (امید را در لبه شمشیر می جویی.)
- (۲) شَهَبُ الْبُرْزَةِ سَوَاءٌ فِيهِ وَ الرَّجْحُ (چابکی را با رخوت برابر می نهند.)
- (۳) لَا أَمْرَ لِلْمَعْصِيِّ إِلَّا مُضِئًا (فرمان کسی که از وی اطاعت نشود، تباه است.)
- (۴) وَ الْبَغْيُ مَرْتَعٌ مُتَتَغِيهِ وَخِيمٌ (واردشونده در چراگاه ستم را مکافات سختی است.)

* با توجه به ابیات زیر، به پرسش‌های شماره ۱۶ و ۱۷ پاسخ دهید.

پری چهره را بچه بُد در نهان	از آن شاد شد شهریار جهان
از آن خوب رخ شد دلش پر امید	بکین پس داد دل را نوید
چو هنگامه زادن آمد پدید	یکی دختر بر آمد ز ماه آفرید
جهانی گرفتند پروردنش	بر آمد به نام و بزرگی تنش
چو برجست و آمدش هنگام شوی	چو پروین شدش روی چون مشک موی
نیانامزد کرد شویش پشنگ	بدو داد و چندی بر آمد در ننگ
یکی پرور زاد آن هنرمند ماه	چگونه؟ سزوار تخت و کلاه

۱۶- منظور از «پور» که در بیت هفتم به تولد او اشاره شده است، کیست؟

- (۱) کیخسرو (۲) فرود (۳) منوچهر (۴) نوذر

۱۷- این بخش از داستان بر اساس کدام شگرد روایی، نقل شده است؟

- (۱) شتاب مثبت (۲) شتاب منفی (۳) کانونی سازی (۴) دیرنگی روایی

۱۸- بیت زیر به باور کدام یک از فرقه‌های کلامی، در باب جبر و اختیار اشاره دارد؟

به میان قدر و جبر ره راست بجوی	که سوی اهل خرد جبر و قدر درد و عناست
(۱) امامیه (۲) معتزله (۳) اشاعره (۴) مرجئه	

- ۱۹- مفهوم کلی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟
این جهان در جنب فکرتهای ما همچو اندر جنب دریا ساغر است
(۱) انسان عالم کبیر است و آفرینش عالم صغیر
(۲) اندیشه آدمی گنجایی درک عظمت عالم خلقت را ندارد.
(۳) دنیا در مقایسه با اندیشه آدمی چون ساغری در مقابل دریاست.
(۴) دریا در مقایسه با حرص و آز آدمی، ساغری بیش نیست.
- ۲۰- کدام مورد، بیانگر مقصود شاعر در بیت زیر است؟
هرکسی بر تخت ملکیت کی تواند یافتن همچو گیسوی عروسان دسته زنبیل را
(۱) در پیش چشم همت عارف بالله زلف عروس و دسته زنبیل یکی است.
(۲) در عین ملکیت و فرمانروایی چون سلیمان از دسترنج خود باید خورد.
(۳) کسی که در بند پادشاهی است، زلف عروسان در نظرش کمتر از دسته بافته شده زنبیل است.
(۴) کسی که طعم عشق حقیقی را چشیده باشد، عشق مجازی در پیش چشمش ارزشی ندارد.
- ۲۱- در بیت زیر، «این» و «آن» به ترتیب اشارت به کدام فرقه کلامی دارد؟
این یکی گوید به فرمان که «استجیوا للرسول» و آن دگر خواند ز ایمان «یفعل الله ما یشا»
(۱) جبریه - قدریه (۲) جبریه - مرجئه (۳) مرجئه - جبریه (۴) قدریه - جبریه
- ۲۲- با توجه به ابیات زیر، معنی مصراع دوم بیت دوم چیست؟
گر ز سـووی او در آید عاشق سـقی
لیک عشقی کان ز سووی تو بود
(۱) آن عشق را از تو نمی پذیرند.
(۲) تو در واقع عاشق خودت هستی.
(۳) آن عشق دوام و قوام بیشتری دارد.
(۴) در چهره تو آثار آن عشق نمایان می شود.
- ۲۳- ابیات زیر بر کدام یک از مقامات سلوک عرفانی دلالت دارد؟
رفت پیش بهوعلی آن پیـرزن
شیخ گفتا: عهد دارم من که نیز
پیـرزن در حال گفتا: بهوعلی
مرد را در دیده اینجا غیر نیست
(۱) فنا (۲) توحید (۳) استغنا (۴) معرفت
- ۲۴- ترکیب «مرغزبانی کردن» در بیت زیر کنایه از چیست؟
دام نـهـای دانه فشـانی مکن
با چو منی مرغزبانی مکن
(۱) خودستایی کردن (۲) گزافه گویی کردن
(۳) خدعه و نیرنگ به کار بستن (۴) اظهار عجز و ناتوانی کردن
- ۲۵- مفهوم کلی مصرع دوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟
هر که جهان خواهد کاسان خورد تابستان برگ زمستان خورد
(۱) از بیم فردا، امروز را فدا نکردن
(۲) در لحظه زندگی کردن و غم امروز و فردا را نخوردن
(۳) در ایام فراخی نعمت، به فکر سختی ایام محنت بودن
(۴) دم غنیمت شمردن و از مواهب ایام فراخی نعمت بهره مند شدن

۲۶- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) روز دانش زوال یافت که بخت
- (۲) دیده دارد سپید بخت سیاه
- (۳) بخت را در گلیم بایستی
- (۴) چشم بد دور کز در بختم

۲۷- عبارت‌های مشخص شده در کدام مورد به درستی معنی شده است؟

- (۱) نرآد طرب به مهره بازی
- (۲) در مدحت تو به هفت اقلیم
- (۳) شهباز سخن به دولت تو
- (۴) در کعبه حضرت تو جبریل

۲۸- معنای درست بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- به کار آبی و دین بادل و تنت گویان
- (۱) پیوسته به کار بیهوده مشغولی و این اهمال و بیهوده کاری، عمر تو را تباه کرده است.
 - (۲) پیوسته به آشامیدن شراب مشغولی، در حالی که که شراب خواری، بی آبرویت کرده است.
 - (۳) پیوسته به کار شهوت و شکم مشغولی، و این شهوت و شکم، آبروی تو را به باد داده است.
 - (۴) پیوسته در کار کشت و برداشت دنیایی هستی در حالی که این کشت و برداشت، تو را از عاقبت اندیشی دور کرده است.

۲۹- معنای درست بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- وجود بی کف تو تنگ عیش بود چنان
- (۱) فرصت عیش جهان بدون بخشش تو چنان اندک بود که از مائده آسمانی من و سلوی نتوانست بهره یابد.
 - (۲) عالم وجود پیش از آنکه کف بخشنده تو خلق شود، چنان بی مایه بود که مائده من و سلوی را آسایش و عشرت می دانست.
 - (۳) وجود بی بخشش تو، ننگ زندگانی بود چنانکه من و سلوی قوم بنی اسرائیل هم نمی توانست این ننگ را از دامن هستی بزدايد.
 - (۴) عالم هستی در برابر عظمت جود و بخشش تو هیچ بود و مائده آسمانی که از خداوند به قوم موسی (ع) می رسید در مقابل بخشش تو از آغاز ارزشی نداشت.

۳۰- مفهوم کلی ابیات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- من چو خورشیدم درون نور غرق
رفتنم سویی نماز و آن خدا
می ندانم کرد خویش از نور برق
بهر تعلیم است ره مر خلق را
کز نهم تا راست گردد این جهان
حرب خدعه این بود ای پهلوان

- (۱) تجویز خرق نظام اخلاقی از سوی اولیای الهی به رغم مخالفت عامه
- (۲) استغراق اولیای الهی در حق و رستن از مناسک دینی مورد علاقه عامه
- (۳) التزام به مناسک دینی به رغم فنای وجود اولیای الهی به منظور هدایت عامه
- (۴) رابطه انتظام امور جهان با اعمال خارق عادت اولیای الهی علی رغم نظر عامه

۳۱- با توجه به ابیات زیر، فرعون را می توان جزو کدام دسته قرار داد؟

- باز با خود گفته فرعون ای عجب
در نهان خاکی و موزون می شوم
رنگ زر قلب ده تو می شود
نه که قلب و قالبم در حکم اوست
- (۱) اصحاب تأویل (۲) اصحاب تلوین (۳) اصحاب تمکین (۴) اصحاب تصریف

۳۲- در ابیات زیر، «تیشه، بیشه، شاخ، موصل، معطل» به ترتیب نماد چه چیزی هستند؟

- خواجه تاشانیم اما تیشهات
باز شاخی را موصل می کند
(۱) قدرت جزئیة الهی، عالم آفرینش، انسان، مؤمن، کافر
(۲) فضائی الهی، جهان مادی، موالید ثلاثه، حیوان، جماد
(۳) آزادی الهی، اعیان ثابتة، صور کلیه مخلوقات، عقل، نفس
(۴) قدرت کونیة الهی، عالم جدید، صورت مثالی انسان، عالم، جاهل

۳۳- مفهوم کلی بیت زیر در کدام مورد آمده است؟

- ز آنک بینایی که نبورش بازارغ است
با عصا کوران اگر رمدیده اند
(۱) چون عصا شد آلت جنگ و نفرین
(۲) این عصا چه بود قیاسات و دلیله
(۳) تو عصا کش هر که را که زندگی است
(۴) بی عصا و بی عصاکش کور چیست؟

۳۴- مفهوم کدام مورد، با بیت زیر متفاوت است؟

- رسته دهر و فلک دیده و بشناخته
(۱) نیست در بازار عالم خوشدلی و زانک هست
(۲) بر سر بازار دهر نقد جفا می رود
(۳) چارسوی دهر از شور زیانکاران پر است
(۴) نقد بازار جهان بنگر و آزار جهان

۳۵- با توجه به بن مایه شراب و خمار، مضمون کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) ما را که درد عشق و بلای خمار کشت
(۲) ای باد از آن باده نسیمی به من آور
(۳) چو مهمان خراباتی به عزت باش با رندان
(۴) در این خمار کسم جرعه ای نمی بخشد

۳۶- در کدام عبارت، اصطلاح دیوانی مشخص شده، درست معنی شده است؟

- (۱) و جنگ سخت شد از هر دو روی. من جنگ مضاف این روز دیدم در عمر خویش (جنگ تن به تن).
(۲) سلطان طاهر دبیر را گفت حاجب را بگوی که لشکر را بیستگانی تا کدام وقت داده است. (کمک مالی که به صورت حواله پرداخت شود).
(۳) بوسهل و سوری سواران مرتب داشته اند بر راه سرخس تا به نیشابور (پیک های نامه رسان در فواصل معین).
(۴) لشکر سلطانی خواستند که بر اثر ایشان روند امیر نقیبان فرستاد تا نگذاشتند که هیچ کس به دم هزیمتی برفتی (پیک ها).

۳۷- در عبارات زیر، کدام ضرب‌المثل درست معنا شده است؟

- (۱) امیرمحمود وی را بناوخت و به درگاه نگاه داشت و خبر به برادرش والی مکران رسید، خار در موزه‌اش افتاد. (دچار تشویش شد).
- (۲) اگر این فاضل از روزگار ستمکار داد یابد در سخن موی به دو نیم شکافد و دست بسیار کس در خاک مالد فَانَّ اللّٰهِي تَفْتَحُ اللّٰهِي. (گشودن گره‌ها بر دانایان دشوار نیست).
- (۳) احمد خود آنچه باید کرد کند و مال‌ها بستاند از خراج و مواضعت و پس به غزا رود و مالی بزرگ به خزانه رسد و مابین الباب و الدّار نزاع بنشود. (بین دوست و دشمن).
- (۴) از آنجا پیری آخورسالار را با مقدّمی چند بفرستند به دَمِ هزیمت‌یان ایشان برفتند کوفته با سوارانی هم از این طراز و خاک و نمکی بیختند و جایی بیاسودند. (جامه از گرد تکاندند).

۳۸- عبارت زیر تعریف کدام اصطلاح است؟

- «او فوّتی است ترتیب‌کرده در تجویف اول از دماغ که قابل است به ذات خویش مر جمله صورت‌ها را که حواس ظاهر قبول کرده باشند و در ایشان منطبق شده که بدو تأدیه کنند و محسوس آنگاه محسوس شود که او قبول کند.»
- (۱) وهم (۲) خیال (۳) ذاکره (۴) حس مشترک

۳۹- متن زیر با کدام گزینه کامل می‌شود؟

- «مرد هنرمند با مروت، اگر چه خامل، مزلت و بسیار خصم باشد، به عقل و مروت خویش پیدا آید در میان قوم:»
- (۱) کاندَرین مُلک چو طاووس به کار است مگس.

- (۲) چو مرد بر هنر خویش ایمنی دارد شود بدو دشمن به جستن پیکار
- (۳) چنان که فروغ آتش اگر چه فروزنده خواهد که بست بسوزد به ارتفاع گراید.
- (۴) چون شاخ رز که بر درخت نیکوتر و بارورتر نرود و بدانچه نزدیک‌تر باشد درآویزد.

۴۰- کدام آیه می‌تواند مکمل عبارت زیر باشد؟

- «اصحاب خرد و تجربت در کارها، خاصه که خونی ریخته خواهد شد، تأمل و تثبّت واجب بینند و حکم و فرمان باری جلّت اسماء و عَمّت نَعْمَاوَه امام سازند.»

- (۱) ﴿اِنَّ الظَّنَّ لَا یَغْنِی مِنَ الْحَقِّ شِیْئاً﴾ (۲) ﴿وَالْكَافِرِیْنَ الْغَیْظُ وَالْعَافِیْنَ عَنِ النَّاسِ﴾
- (۳) ﴿وَسَیَعْلَمُ الَّذِیْنَ ظَلَمُوْا اِیَّ مَنْقَلَبٍ یَنْقَلِبُوْنَ﴾ (۴) ﴿يَا اَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِّشَیْءٍ فَتَبَيَّنُوْا﴾

۴۱- با توجه به محتوای حکایت زیر، کدام گزینه می‌تواند مورد استشهاده راوی قرار گیرد؟

- «هرمز را گفتند: از وزیران پدر چه خطا دیدی که بند فرمودی؟ گفت: خطایی معلوم نکردم ولیکن دیدم که مهابت من در دل ایشان بی‌کران است و بر عهد من اعتماد کلی ندارند، ترسیدم از بیم گزند خویش، قصد هلاک من کنند پس قول حکما را کار بستم که گفته‌اند:»

- (۱) نبینی که چون گربه عاجز شود برآرد به چنگال چشم پلنگ
- (۲) ترحم بر پلنگ تیزدندان ستمکاری بود بر گوسپندان
- (۳) به باد آتش تیز برتر شود پلنگ از زدن کینه‌ور تر شود
- (۴) گفت اگر گربه شیر نر گردد نکند با پلنگ دندان تیز

۴۲- کدام عبارت برای جای خالی مناسب است؟

- هر آینه هر کس که شروعی پیوندد از بیم صولت او احتراس و تصوّن کند و آتش بلا به نفس خود نکشد و نباشد.

- (۱) تُبْنِی الامورَ علی شَفِیرِ هارِ (۲) مَصُوناً علی دَائِرَاتِ الدَّهْوَرِ
- (۳) کَالْبَاحِثِ عَنِ حَتْفِهِ بِظِلْفِهِ (۴) لِلْحَقِّ عَقْدٌ مَبْرَمٌ لَیْسَ یَفْسِخُ

۴۳- کلمات مشخص شده در کدام گزینه درست معنی شده است؟

- (۱) امور غایمیش از ضبط بیرون شد و آرا و تدبیر از منبع صواب تحرّی کرد. (جستجو کرد)
- (۲) قداق از آن سبب مستشعر بوده، پای کشیده و سر بنهاد، به علت رنجوری. (تمارض کردن)
- (۳) ایشان به توانی و تآتی می گراییدند و کعبتین رای بر رقعۀ هوی می انداخت. (سر مست پیروزی بود)
- (۴) چون مجلس گرم شد و عیش خوش، قبیحه به مهمی برپای خاست، پای در دامن زد، برجام افتاد شکسته شد. (پای بر زانو نهاد)

۴۴- مفهوم عبارت زیر، در کدام گزینه آمده است؟

- «و از میان فرزندان کیوک به غلبه و شطط و اقتحام و تسلّط معروف و مشهور بود.»
- (۱) و از بین فرزندان کیوک او آدمی ظالم، قدرتمند و زورگو بود.
 - (۲) و از بین فرزندان، کیوک آدمی قوی، ظالم، برنامه ریز و مسلّط بود.
 - (۳) و از بین فرزندان کیوک، او به قدرت، زور آزمایی و پیروزی معروف بود.
 - (۴) و از بین فرزندان، کیوک به قدرت، جسارت، بی پروایی و برتری جویی شهرت داشت.

۴۵- در کدام گزینه مثل به درستی به کار رفته است؟

- (۱) تصرف در مال خود به اندازه شاید کرد «لا سرف فی الخیر».
- (۲) چندان که در مهمات صرف می باید کرد، از خزانه بردارند «و لا خیر فی السرف».
- (۳) امروز دولت شاه را معاون یافتیم و ایام را موافق، بگفتم و همچنان آمد: «و قد یوافق القدر بعض المنیة».
- (۴) غلبات اشتیاق دیرینه شما در دل داشتیم و کلام جان به ذوق این حالت خوش می داشتیم: «و ربّ أمنيّة أحلی من الظفر».

۴۶- مفهوم عباراتی که زیر آن خط کشیده شده، در کدام گزینه آمده است؟

- «تاکنون که کشف القناع احوال او نرفته بود، همه زنا و ثبات می نمود و چون قدمی از حد آزر فراتر نهادیم، مزاج تآبی که بر آن تربی یافته است، پدید آورد.»

- (۱) از کف دادن مناعت طبع - تسلیم شدن
- (۲) فاش نشدن راز - سرکشی کردن
- (۳) متهم نشدن به جرمی - کج خلقی کردن
- (۴) در بند حجاب ظاهر نبودن - تواضع کردن

۴۷- کدام گزینه، جاهای خالی عبارات زیر را به درستی پر می کند؟

- «... که اکیلی است فرق مفاخران براعت را به غرر لآلی و درر متلالی مرصّع؛ ... که باد قبولش نامیه رغبات را در طبایع تحریک داده است؛ ... که حمامۀ طبع او همه سجع سرای بوده است؛ ... کتاب محقق آن عتبه را بسی بوسیده اند و به مراقی غایاتش نرسیده»

- (۱) کلیله، مقامۀ حمیدی، سندبادنامه، عتبه کتبه
- (۲) کلیله، سندبادنامه، مقامۀ حمیدی، عتبه کتبه
- (۳) کلیله، سندبادنامه، عتبه کتبه، مقامۀ حمیدی
- (۴) کلیله، عتبه کتبه، مقامۀ حمیدی، سندبادنامه

۴۸- آزدن عطارد در متن زیر کنایه از چیست؟

- «در شب واقعه، تا سحر سرمه سهر کشیده بودم و ترهات و خرافات درهم نوشته و در آن سودای بی حاصل، همه شب عطارد را آزرده بودم.»

- (۱) بی خوابی کشیدن
- (۲) در انتظار طلوع صبح بودن
- (۳) چشم از آسمان برداشتن
- (۴) مهارت و استادی در نوشتن نشان دادن

۴۹- کدام ترکیب مشخص شده، درست معنی شده است؟

- (۱) اگر هوای خراسان بر آتشم ندادی، غم‌های جهان را باد پندارمی. (مهلت دادن)
 - (۲) آن مورحِ رِصان، حیاتِ حیاتِ آثار قوم، به هر راه، تا به مَجَره می‌جُستند. (قناعت‌پیشگان)
 - (۳) نه روی آنکه به نوشهر، جای فراموشان قرار گیریم و نه رای آنکه بی‌پوشش و خورش بر چنان عقبه بگذریم (گورستان)
 - (۴) با خویش سرفراسته بودم که چون بار آن عهده از دَمَت نهاده آید، اعباء آن عقلیه از گردن انداخته شود. (مستغرق شدن)
- ۵۰- مفهوم کلی عبارت عربی مشخص شده در متن زیر چیست؟
- «تا از رَقّ ماسوای حق آزاد نشوی اختصاص عبدیتِ مَن عبادنا نیابی. بزرگان گفته‌اند: هر آنچ در بند آنی، بنده آنی و المکائب عبد مابقی علیه درهم»

- (۱) تا در بند خودی، بنده او نخواهی شد.
- (۲) تا از بندگی غیر نرهی، بنده خواهی ماند.
- (۳) تا درهمی نبخشی، آزادیت مسجل نخواهد شد.
- (۴) تا در بند درهمی، به آزادی نمی‌رسی.

۵۱- کدام عبارت درست معنی شده است؟

- (۱) رقیب گوشوان است بر دل‌ها بی بررسیدن. (رقیب آشکارا ملازم اوست).
- (۲) پس از آنکه چون گل بشکفتند از بار بریختند. (بعد از شکوفا شدن میوه دادند).
- (۳) اگر خواهد به دیگری بازاری سازد فرانگذارم. (اجازه نمی‌دهم موجب بازار گرمی دیگری شود).
- (۴) مسکین آدمی که همیشه خود را نظارگی دیده است. (بیچاره آدمی که همواره خود را نظاره‌گر می‌پندارد).

۵۲- عبارت زیر وصف کدام فرقه صوفیه است؟

«قاعده و اساس طریقت تصوف و معرفت، جمله بر ولایت و اثبات آن است.»

- (۱) نوریه
- (۲) حکیمیه
- (۳) سهلیه
- (۴) طائفوریه

۵۳- ابیات زیر، متناظر با کدام اصطلاح و تعریف عرفانی آن است؟

هر هدایت که داری ای درویش هدایت حق شمر نه کدیده خویش
هم ازو دان که جان سجود کند ابر هم ز آفتاب جود کند

- (۱) تجرید که ترک اعراض دنیوی بود ظاهراً و باطناً و نفی اعواض اخروی و دنیوی
- (۲) توکل که تفویض امرست با تدبیر و کیل علی‌الاطلاق و اعتماد بر کفالت کفیل ارزاق
- (۳) تجلی که انکشاف شمس حقیقت است تعالی و تقدس از غیوم صفات بشری به غیبت آن
- (۴) تفرید که نفی اضافت اعمال است به نفس خود و غیبت از رؤیت آن به مطالعه نعمت و منت حق

۵۴- عبارت زیر، در تعریف کدام نوع از خرقة‌های صوفیه است؟

«صاحب وجد آن را از سر غلبه و سلب اختیار بر خود خرق کند و بر حاضران مجلس سماع جنساً او غیرجنس قسمت کنند و هریک را نصیبی بدهند.»

- (۱) صحیحه
- (۲) ممزّقه
- (۳) مودّت
- (۴) تبرّک

۵۵- کدام گزینه، به ترتیب جاهای خالی عبارت زیر را کامل می‌کند؟

شهود تجلی افعال را خوانند و شهود تجلی صفات را و شهود تجلی ذات را

- (۱) محاضره - مکاشفه - مشاهده
- (۲) مکاشفه - مشاهده - مناظره
- (۳) مشاهده - محاضره - مناظره
- (۴) مناظره - محاضره - مکاشفه

۵۶- در کدام گزینه، جملهٔ پیرو «قید علت» است؟

- ۱) ستور از کسی به که بر مردمی
 - ۲) کسی جان از آسیب دشمن بُرد
 - ۳) آوخ که پست گشت مرا همت بلند
 - ۴) سر چه کشی در گلیم خیز و نگه کن
- بعمدا ستوری کنسد اختیـار
که مر دوستان را به دشمن شمرد
زنگار غم گرفت مرا طبع غمزدای
تا که همی خود کجا روی و چه جای

۵۷- در کدام گزینه گروه فعلی وابسته به جملهٔ پایه در نقش مفعول است؟

- ۱) تو خیال می کنی امثال بایزید کم بوده اند؟ بلکه هم از بایزید بالاتر.
- ۲) این حرفها را به تو می گویم تا توی چاله ها نیفتی؛ بالاخره نویسنده ای.
- ۳) میوه را نرسیده از درخت بکنی نه مزه دارد، نه خاصیت؛ دل درد هم می گیری.
- ۴) انگار اینها هیچ کاری نداشته اند جز اینکه دیگران را شگفت زده بکنند با کارهایشان.

۵۸- حرف «ی» در کدام قافیه روی است؟

- ۱) دلکش باید هر عقل و سر ز جهل تهی
 - ۲) چه چیز بهتر و نیکوتر است در دُنیی
 - ۳) گـردش اینـ گنبد نیـلـوفـری
 - ۴) این کهن گیتی بردار نماز فرزندان نوی
- اگر آرزو است امر و نهی و گاه و شهی
سپاه نی ملکی نی ضیاع نی رمه نی
گر نه همی خواهد گشت اسپری
ما کهن گشتیم و او نو، اینت زیبا جادوی

۵۹- در کدام گزینه قافیهٔ معموله دیده می شود؟

- ۱) آن که بنا کرد جهان زین چه خواست
 - ۲) نیز نگیرد جهان شکار مرا
 - ۳) شاخ شجر دهر غم و مشغله بارست
 - ۴) چون گشت جهان را دگر احوال عیانیش
- گر به دل اندیشه کنی زین رواست
نیشیت دگر با غمناش کار مرا
زیرا که بر این شاخ غم و مشغله بارست
زیرا که بگسـترد خـزان راز نهـانیـش

۶۰- کدام گزینه، درست است؟

- ۱) خوشا پرنده که بی واژه شعر می گوید. (هزج)
- ۳) سنگ که تن وارهٔ صبور سکوت است. (منسرح)
- ۲) به ازدحام کوچهٔ خوشبخت بگذره. (خفیف)
- ۴) و زان دلخستگانت راست اندوهِی فراهم. (مضارع)

۶۱- کدام گزینه دربارهٔ حدیقهٔ سنایی، درست است؟

- ۱) به پیروی از ختم الغرائب سروده شده است.
- ۲) مدح بهرام شاه از مفصل ترین باب های آن است.
- ۳) وزن آن با وزن منظومهٔ کارنامهٔ بلخ متفاوت است.
- ۴) شاعر از سرودن بیت های هزل آمیز در آن پرهیز کرده است.

۶۲- موضوع کدام گزینه درست تبیین شده است؟

- ۱) مطلع السعدین از کمال الدین حسین کاشفی سبزواری در علم اخلاق تصنیف شده است.
- ۲) در شرح احوال شاعران، کتاب بهارستان جامی به شرح احوال یکصد و پنچ تن از شاعران پرداخته است.
- ۳) از کتب صوفیه، جواهر الاسرار تألیف کمال الدین حسین خوارزمی، شرحی است بر مثنوی معنوی مولوی.
- ۴) مجمع التواریخ دربارهٔ تاریخ پادشاهان هند و سلاطین دهلی از شهاب الدین عبدالله معروف به حافظ ابروست.

۶۳- توضیح زیر مربوط به کدام کتاب است؟

« این کتاب یکی از بزرگ‌ترین لغت‌نامه‌های عربی به فارسی در هندوستان و ایران به‌شمار می‌رود و مدرک عمده در کار تألیف فرهنگ ناظم‌الاطبا در ایران و فرهنگ آندراج در هند بوده است. »

(۲) مقدمه‌الادب

(۱) تاج‌المصادر

(۴) منتهی‌الارب

(۳) القاموس‌العصری

۶۴- در بیت زیر، نوع استعاره «گلگون» کدام است؟

گلگون ما که آب‌خور اصل دیده بود بر آب او صفیر ز کیوان شنیده‌ایم

(۲) مصرّحه مرشّحه

(۱) تمثیلیه

(۴) مصرّحه مطلقه

(۳) مصرّحه مجرّده

۶۵- در کدام گزینه غرض تشبیه به مشبه برمی‌گردد؟

لیکنش با تو میسر نشود رفتاری

(۱) سرو آزاد به بالای تو می‌ماند راست

نروند اهل نظر از پی نابینایی

(۲) نرگس از لاف‌زد از شیوه چشم تو مرنج

بدرّ دل شیر و غرّان هژبر

(۳) چو آواز رسیم شب تیره ابر

به کام دل دوستان برخوری

(۴) رعیت درخت است اگر پروری

۶۶- کدام گزینه از نظر بحر عروضی با بیت زیر مشترک است؟

در هر نفسی به جان رسد کارم

شخصی به هزار غم گرفتارم

تا کهنم کرد صحبت دی و بهمن

(۱) دیر بماندم در این سرای کهن‌نمین

چو گانت گشت پشت و رخان پرچین

(۲) بر جستن مراد دل ای مسکین

تا کی بود این جهل و بادساری

(۳) ای کرده سرت خو به بی‌فساری

و یا چون برگشیده تیغ پیش آفتابستی

(۴) بیار آن می که پنداری روان یاقوت نابستی

۶۷- کدام گزینه دربارهٔ رویکردهای سبک‌شناسی (متن‌بنیاد و بافت‌بنیاد) درست است؟

(۱) منظور از متن، ساختارهای زبانی و غیرزبانی‌ای است که به‌طور نظام‌مند شکل ارتباط را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

(۲) شاخه‌های سبک‌شناسی کاربردی، سبک‌شناسی انتقادی و سبک‌شناسی فمینیستی گونه‌هایی از سبک‌شناسی متن‌مدار هستند.

(۳) سبک‌شناسی دریافت یا رمزگشا که بر مدار فهم و درک خواننده می‌چرخد، ذیل رویکردهای بافت‌بنیاد قرار می‌گیرد.

(۴) رویکردهایی که بنیاد زبان‌شناسیک دارند در شمار سبک‌شناسی بافت‌بنیاد قرار می‌گیرند؛ مانند سبک‌شناسی آماری، فرمالیستی و سبک‌شناسی ساختارگرا.

۶۸- تفاوت سبک نثر مرسل عالی با نثر فنی مرسل کدام است؟

(۱) در نثر فنی مرسل، اسباب و اطناب ممل به‌گونه‌ای است که معنی را در برابر لفظ، سست و ضعیف می‌کند.

(۲) در نثر فنی مرسل، مترادفات لفظی بیشتر است و هدف غایی نثر هنوز هم بیان معنی است و لغات دشوار و دور از ذهن در آن دیده نمی‌شود.

(۳) در نثر فنی مرسل کاربرد صنایع لفظی به حدی است که معنی را تحت‌الشعاع خود قرار می‌دهد و چه‌بسا معنی در صنایع لفظی و ارکان زینتی کلام گم شود.

(۴) تنها تفاوت نثر فنی مرسل با نثر مرسل عالی، وجود لغات دشوار و دور از ذهن و التزام سجع در کلام است.

۶۹- کدام گزینه در باب سبک شعری جامی، صادق است؟

- (۱) در قصیده سرایی به شعر شاعران سلف چون خاقانی و انوری نظر داشت.
- (۲) به دلیل انتساب به طریقت نقش‌بندی، در شعر، منتقد نظریه وحدت وجود ابن عربی بود.
- (۳) به دو زبان ترکی و فارسی آثاری به نظم و نثر پرداخت و آثارش به سبک هندی نزدیک است.
- (۴) از شاعران و نویسندگان بزرگ عصر خود بود که در مثنوی از نظامی و در غزل از سبک حافظ تقلید می‌کرد.

۷۰- مهم‌ترین ابتکار عیوقی در منظومه ورقه و گلشاه، کدام است؟

- (۱) تلفیق منظومه عاشقانه و تعلیمی
- (۲) گنجاندن چند غزل در میان مثنوی
- (۳) انتخاب بحری غریب و کم‌سابقه در شعر فارسی
- (۴) گذاشتن اسامی فارسی برای شخصیت‌های عربی در داستان

۷۱- کدام بیت از نظر ساختار هنری (علم بیان) با دیگر ابیات متفاوت است؟

(۱) آتش‌میلی که ز دل شجر زاید	طعمه او هزار بُن شجر است
(۲) عالم از خور مایه زای غم است	تبر از هیمه مادت شرر است
(۳) غم ز دل زاده خورد خبون دلم	خون مادر غذاده پسر است
(۴) ابله از چشم زخم کم رنج است	اکمه از چشم درد کم ضرر است

۷۲- در کتاب‌های بلاغی، بیت زیر را برای کدام یک از اغراض تشبیه شاهد مثال آورده‌اند؟

و ان تفیق الانام و انت منهم	فان المسک بعض دم الغزال
(۱) تقریر حال مشبه	(۲) استطراف مشبه
(۳) بیان حال مشبه	(۴) بیان امکان مشبه

۷۳- غرض ثانویه، در کدام گزینه درست معین شده است؟

(۱) بگشا بند قبا تا بگشاید دل من	که گشادی که مرا بود ز ابروی تو بود (بیان آرزو)
(۲) دولت از مرغ همایون طلب و سایه او	زان که با زاغ و زغن شهیر دولت نبود (ارشاد)
(۳) دستم بگیر کز غم ایام خسته‌ام	نازم بکش که عاشقم و دلشکسته‌ام (ترغیب مخاطب)
(۴) گنجشک بین که صحبت شاهینش آرزوست	بیچاره بر هلاک تن خویشتن عجول (تجذیر)

۷۴- دلیل وصل در جمله‌های مصراع دوم بیت اول چیست؟

بزرگی در آن فکرت آن شب بخفت	به خواب اندرش دید و پرسید و گفت
دمی بیش بر من سیاست نراند	عقوبت بر او تا قیامت بماند
(۱) اتحاد جمله از جهت خبر	
(۲) جمله دوم نتیجه جمله اول	
(۳) اتحاد جمله از جهت آوردن چند مسند برای یک مسندالیه	
(۴) اتحاد جمله از جهت آوردن چند مسندالیه برای یک مسند	

۷۵- در کدام گزینه، دلیل فصل «کمال انقطاع» است؟

- ۱) ماجرای من و معشوق مرا پایان نیست
 - ۲) هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق
 - ۳) رواق منظر چشم من آشیانه توست
 - ۴) خلوت دل نیست جای صحبت اصداد
- هرچه آغاز ندارد نپذیرد انجام
ثبت است بر جریده عالم دوام ما
کرم نما و فرود آ که خانه خانه تست
دیو چو بیرون رود فرشته درآید

۷۶- در بیت زیر کدام دو واژه با هم ایهام تناسب ایجاد می کنند؟

- «زین پس کفش آفتاب بخشد کاندر خور بخش، کان ندیدست»
- ۱) کف و کان ۲) خور و کف ۳) بخش و کان ۴) آفتاب و بخش

۷۷- در کدام یک از بیت های زیر وجه شبه دوگانه (صنعت استخدام) دیده می شود؟

- ۱) در وفای عشق تو مشهور خوبانم چو شمع
 - ۲) روز و شب خوابم نمی آید به چشم غم پرست
 - ۳) گر کلیت اشک گلگونم نبودی گرمرو
 - ۴) در شب هجران مرا پروانه وصلی فرست
- شب نشین کوی سربازان و رندانم چو شمع
بس که در بیماری هجر تو گریانم چو شمع
کی شدی روشن به گیتی راز پنهانم چو شمع
ورنه از دردت جهانی را بسوزانم چو شمع

۷۸- اصطلاحات روایت شناسی داخل پرانتز، در کدام گزینه به تمامی از آن صاحب نظریه است؟

- ۱) ژنت (نظم، تداوم، کارکرد، بسامد، زنجیره روایی)
- ۲) پراپ (خویشکاری ها، اسطوره بن، پی رفت، قاعده)
- ۳) بارت (رخدادهای پایه و پیرو، نظم و تداوم، رمزگان های روایی)
- ۴) گرماس (مربع معنایی، تقابل های دوتایی، کنشگران، کارکرد، زنجیره روایی)

۷۹- کدام اصطلاح، درست معنی شده است؟

- ۱) متن بسته، متنی است که خوانش آن مستلزم تعامل ذهنی و روحی خواننده با مؤلف آن است.
- ۲) متن خوانا، ابژه ای ناتمام است که با عمل خوانش خوانندگان نظام معنایی آن تکمیل می شود.
- ۳) متن نویسا، به دلیل تکرار فوق العاده آن هرگونه نقد یا تفسیری را که بخواهد کل متن را پوشش دهد، ناکام می گذارد.
- ۴) متن گشوده، متنی است که سوئیۀ باطنی آن به سمت آثار پیش از خود باز می شود و کلیت آن در رابطه ای بینامتنی شکل می گیرد.

۸۰- با توجه به ابیات زیر، رویکرد اسدی توسی در مواجهه با شاهنامه فردوسی مطابق با نظریۀ اضطراب تأثیر هرولد

بلوم در کدام واکنش روانی قابل تفسیر است؟

- بِه شهنامه فردوسی نغز گوی که از پیش گویندگان برد گوی
بسی یاد رزم یلان کرده بود از این داستان یاد ناورده بود
اگر رزم گر شاسب یاد آوری همی رزم رستم به یاد آوری

- ۱) نفی و انکار ۲) پذیرش و نوآوری
۳) اقتدار و نفی ۴) تسلیم و سازش